

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції «МЕДИЧНА НАУКА В ПРАКТИКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

(Полтава, 20 листопада 2015 року)

Морфологічний корпус УМСА

Велике значення для формування соціально-психологічних характеристик методом проблемного навчання мають практичні заняття, де студенти можуть практично використати свої теоретичні знання, навчитися розв'язувати, як професійні так і психологічні особистісні проблеми. Колективом кафедри патологічної фізіології постійно вдосконалюються і переробляються деякі форми практичних занять. На практичних, семінарських і лабораторних заняттях в учбових групах моделюються і обговорюються практичні ситуації, що зустрічаються в діяльності будь-якого професіонала.

Одним з ефективних шляхів для досягнення позитивного результату є система контролю і оцінювання навчальних досягнень. Накопичення рейтингу відбувається в процесі поточного, проміжного та заключного контролю.

Мета колективу кафедри патологічної фізіології: 1) навчити студентів здобувати знання самостійно; 2) користуватися набутими знаннями для вирішення конкретних завдань; 3) шукати шляхи вирішення проблеми, вибираючи оптимальний при наявності альтернативи; 4) планувати свою діяльність; 5) об'єктивно оцінювати процес і результати навчання. У загальній структурі навчальної діяльності значну роль відіграють також дії контролю (самоконтролю) та оцінки (самооцінки). Це зумовлено тим, що будь-яка дія набуває довільного і регульованого характеру лише за наявності контролювання та оцінювання дій і знань у структурі діяльності.

При підготовці студентів до занять велике значення приділяється позааудиторній самостійній роботі. Колективом кафедри патологічної фізіології створено методичні матеріали тем для самостійного вивчення до яких входить теоретична частина всіх тем, що передбачені програмою, набори тестів з основної бази ліцензійного іспиту «Крок-1», які дають можливість контролю виконання цих завдань на занятті для закріплення знань студентів. Інші форми позааудиторної самостійної роботи студентів такі як: проведення науково-дослідної роботи, участь у студентських науково-практичних конференціях стають важливою складовою навчального процесу, необхідним засобом підвищення мотивації до навчання і як наслідок якісної професійної підготовки. А набуті дослідницькі навички вигідно виділяють студентів-гуртківців серед інших і сприяють формуванню більш високого професійного статусу.

Багаторівневий підхід при відпрацюванні практичних навичок забезпечує досягнення кінцевих цілей у вивченні дисципліни патологічної фізіології та формує навички клінічного мислення.

Таким чином, педагогіка і медицина здійснюють незаперечний вплив на людей, які займаються і природничими, і технічними, і суспільними науками, а відтак і впливають на ці науки. Сучасний фахівець у галузі медицини повинен володіти значним запасом спеціальних знань, уміти поповнювати, розвивати і творчо застосовувати їх у професійній діяльності. Від рівня природничо-наукової підготовки лікаря залежить ступінь його готовності до використання нових медичних технологій.

УДК 61:378(06)+616-091

Проскурня С.А., Филенко Б.М., Ройко Н.В.

МЕТОДИ ПОКРАЩЕННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК-1», ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Вступ. Стрімкий розвиток медичної науки супроводжується швидким накопиченням нових знань. Проте, час на осмислення і відбір інформації обмежений. В таких умовах головний обов'язок викладача полягає в управлінні пізнавальною діяльністю студентів. Одним із принципів управління навчальним процесом є наявність зворотного зв'язку викладач-студент, що означає контроль за засвоєнням матеріалу на всіх етапах навчання: під час позааудиторної підготовки та при роботі на занятті для визначення успішності засвоєння кожної теми, а також на екзаменах для визначення якості засвоєння матеріалу в кінці вивчення дисципліни.

Після вивчення основних фундаментальних медико-біологічних дисциплін студенти як медичного, так і стоматологічного факультетів складають тестовий ліцензійний іспит «Крок 1», метою якого є встановлення відповідності рівня професійних знань та вмінь студентів мінімально необхідному рівню знань згідно з державними кваліфікаційними вимогами.

Удосконалення навчальних та оцінювальних методик при викладанні патоморфології суттєво покращать якість підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

Основна частина. Для діагностики рівня підготовки студентів на практичних заняттях з патоморфології та підсумкових модульних контролях проводиться:

- усний контроль знань студентів за горизонталлю (анатомія людини, гістологія і ембріологія, фізіологія, біохімія) та за вертикаллю із залученням клінічної біохімії, пропедевтики внутрішніх хвороб, пропедевтичної стоматології, внутрішніх хвороб;
- письмовий контроль - вирішення тестів Крок-1 та клініко-анатомічних задач;
- контроль практичних навичок - описування макро- і мікропрепаратів.

В наш час найбільш розповсюдженим методом контролю успішності засвоєння навчального матеріалу є вирішення тестових завдань.

Суть тестового методу контролю полягає в тому, що якість засвоєння матеріалу перевіряється за допомогою завдання, яке має еталони відповідей. Тести повинні бути побудовані таким чином, щоб завдання містили питання матеріалу, що вивчається. Важливо, щоб питання тесту були зрозумілими, а відповіді на них однозначними. Саме тому, викладачі кафедри використовують тести із бази даних центру тестування.

Одним із варіантів оцінки теоретичної підготовки студентів на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом є метод різноступеневого тестування: тематичного, змістового та підсумкового.

Тематичне тестування здійснюється викладачами після завершення роботи над кожною темою і має на меті перевірку рівня знань, навичок та вмінь студентів у межах теми, що вивчалася. На кафедрі постійно оновлюються тестові завдання українською, російською та англійською мовами до кожної теми згідно тематичного плану. Крім того, тестові завдання використовуються з бази даних центру тестування відповідно для студентів стоматологічного та медичних факультетів

Кожний студент отримує однакову кількість питань для виявлення коефіцієнту засвоєння (відношення правильних відповідей до загальної кількості завдань), без якого тестовий метод втрачає свою об'єктивність. Обов'язковим є розбір правильних відповідей тестів, в яких студенти допустили помилки.

Тестові завдання для змістового контролю виконуються наприкінці змістового модулю і містять узагальнений матеріал з усіх тем, що вивчалися студентами у визначений період навчання.

Підсумкове тестування здійснюється після вивчення відповідного модуля: «Загальні патологічні процеси» та «Спеціальна патоморфологія». Використовуються різноманітні пакети контрольних завдань, які містять тестові задачі у різній комбінації зі збереженням відсоткового співвідношення завдань відповідно до вивчених тем.

Крім того, тестування має велике значення у підготовці студентів до складання ліцензійного іспиту «Крок-1. Загальна лікарська підготовка» та «Крок-1. Стоматологія». Питання тестових завдань ретельно розбираються на кожному практичному занятті. Вимогою до студента є не лише назвати правильну відповідь, а й детально об'рунтувати її, враховуючи засвоєний теоретичний та практичний матеріал.

Висновки. Таким чином, для контролю засвоєння навчального матеріалу та підвищення підготовки до ліцензійного іспиту Крок 1 ми рекомендуємо поряд із традиційними методами практичної підготовки на всіх етапах навчального процесу з патоморфології (практичні заняття, екзамен) використовувати тестові завдання, які є об'єктивним методом якості засвоєння матеріалу.

УДК 377.112.4:61+378.124:61+377.44](477)

Процюк Р.Г.

УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ ТА СЕРЕДНІХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця м.Київ.

Резюме: У статті проаналізовано досвід підвищення кваліфікації викладачів вищих медичних навчальних закладів. Охарактеризовані форми, методи і технології підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу.

Ключові слова: підвищення кваліфікації викладачів, форми підвищення кваліфікації викладачів, педагогічні технології, індивідуальне навчання.

Актуальність проблеми

Стрімкий ріст нових технологій, великі обсяги інформації, посилення вимог до підвищення якості підготовки лікарів та середніх медичних працівників, їх конкурентоспроможності на ринку праці, зумовлюють посилення вимог до сучасного викладача вищого навчального закладу високої професійної майстерності. Важливе місце в цьому займає система безперервного підвищення кваліфікації викладачів, яке є однією із необхідних умов удосконалення їх професійної (спеціальної та педагогічної) майстерності.

З метою вивчення досвіду ми проаналізували наукові публікації [1,2,3,4] з проблеми підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності викладачів вищих медичних навчальних закладів. У деяких країнах Європи велика увага надається добору на педагогічні спеціальності; запроваджено обов'язкове тестування на професійну придатність. У США існують різні форми підвищення кваліфікації викладачів: денні, вечірні, заочні; суботні та недільні курси, які працюють при консультативних фірмах та наукових центрах.

Особливостями розвитку системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в сучасній Німеччині в контексті безперервної освіти є дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних кадрів [7,8]. Незважаючи на чисельні дослідження вітчизняних та зарубіжних учених, проблема підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності викладачів не є достатньо вивченою.

В умовах сьогодення особливої значущості набуває впровадження модульної, особистісно-орієнтованої, інформаційно-комунікативної, проблемної та інших технологій навчання, які забезпечують високий рівень професійної компетентності майбутніх фахівців, що впливає на ефективність навчально-виховного процесу та сприяє розвитку особистісних та професійно значущих якостей викладача вищого навчального закладу.

Проведення тренінгів сприяє вдосконаленню професійних вмінь та навичок викладача, відпрацьовуються вміння та навички педагогічної техніки: мовленнєвої, міміки, пантоміміки, спілкування; опановуються прийоми, подолання психологічних бар'єрів, подолання конфліктів, керування увагою, навички акторської майстерності тощо.

Підвищення кваліфікації викладачів сприяє широкий доступ до ресурсів Інтернет: віртуальні бібліотеки енциклопедії, веб-портали, дистанційні програми, інтернет-семінари, інтернет-конференції, педагогічні форуми.

Діяльність ФКПВ НМУ імені О.О.Богомольця протягом 47 років (з 1968 року) дозволила в значній мірі вирішити задачу первинної педагогічної підготовки викладацьких кадрів, отримати значний досвід в застосуванні сучасних методів навчальної та виховної роботи та поглибити їх знання зі спеціальності. Однак, в теперішній час